
מה אוכל הדג שבצלחת

הישראלי הממוצע אוכל כ-20 קילוגרם דגים בשנה - 800 גרם דגים טריים מדי חודש בממוצע, ועוד 800 גרם מוצרי דגים כמו סלטים, שימורי דגים ודגים מלוחים. נתונים אלה פורסמו החודש על ידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר לרגל חג הפסח. בחודש חג הפסח אנו צורכים יותר דגים טריים בממוצע - כ-1.4 קילוגרם, עלייה של כ-75 אחוז לעומת שאר חודשי השנה. הדגים שמשלמים את המחירים ונושאים בעיקר הנטל הם הקרפיונים, שבתקופת החג מוכפלת צריכתם. ב-2015, מציינים במשרד החקלאות, צפויים להימכר בתקופת הפסח כ-600 טון קרפיונים, כ-800 טון אמנונים וכ-300 טון בורי, בדומה לצריכה בשנה הקודמת. בנוסף, ישווקו בפסח הקרוב גם כ-600 טון דגי מוסר, כסיף, באס, אמור ואדמונית. בסך הכול צפוי הביקוש בפסח לעמוד על כ-2,800 טון דגים. גידול דגים בבריכות דגים או בכלובים שנמצאים בתוך הים הוא ענף שמתפתח וגדל בקצב מהיר מאוד בעולם. להתפתחות זו, כמו גם לשינויים בזני הדגים שאותם בוחרים לגדל, יש השפעות סביבתיות משמעותיות גם אצלנו. ב-60 השנים האחרונות השתנו זני הדגים שאותם מגדלים בים התיכון - דגים, סרטנים, אצות, חסילונים ועוד. אפשר לגדל הן דגים צמחוניים ורכיכות והן דגים טורפים, שאותם צריך להאכיל בדגי בר שלוכדים בים הפתוח. בדרך כלל הדגים בכלובים אינם מקבלים פיסות בשר אלא קמח דגים דחוס לכופתיות המיוצר עבורם. הבחירה בין שני סוגי הגידולים משמעותית משום שכשהאדם לוכד לא רק דגים שמשמשים עבורו למזון, אלא גם דגים קטנים שנתפסים כדי לשמש אוכל לדגים קרניבורים (טורפים), גוברת הסכנה לקיומן של אוכלוסיות דגי הפרא שבים.

הדירוג במארג המזון

הנציבות האירופית דיווחה באחרונה על מחקר חדש שבחן את השינויים במיני הדגים שבהם נעשה שימוש בחקלאות מים בים התיכון בשנים 1950-2011. הדגים מוינו על פי רמת ההזנה שלהם, כלומר מה מקומם במארג המזון: דגים צמחוניים נמצאים ברמת הזנה נמוכה וטורפי דגים ברמה גבוהה. תוצאות המחקר מלמדות שהדגים שמגדלים כיום מדורגים במקום גבוה במארג המזון, מה שאומר שהם חייבים להיות ניזונים מאכילה של דגים אחרים. במחקר התגלה שגם הדגים שמהם מכינים את המזון שצורכים הדגים בבריכות או בכלובים מדורגים במקום גבוה יותר מאשר הדגים שמהם הם ניזונים בטבע. יש לציין שככל שעולים במארג במזון, הדיג יהיה פחות בר קיימא שכן צריך להאכיל אותו ביותר חומר מהחי, לכן והפעולות האלה יוסיפו על הלחצים העצומים המופעלים גם כך על המערכת האקולוגית בים.

חוזה לגידול דגי סלמון בניו זילנד. סלמון הוא דג טורף שניזון מדגים קטנים ממנו. צילום:
Sid-Mosdell, flickr

לעבור לחומרי גלם צמחיים

החוקרים מעריכים שהמשך ההחלפה של מזון דגים בשמנים ובחלבונים ממקור צמחי אכן יקטין את כמות דגי הבר שנתפסים עבור חקלאות המים, אולם יש לקחת בחשבון שלצעד זה יכולות להיות השלכות שליליות נלוות כמו פגיעה באיזון התזונתי של הדגים הטורפים, שעשויה לגרום ליותר ירידה בקצב הגידול של הדגים. מסקנות המחקר כוללות המלצה לצמצם את הפגיעה בדגי הבר. חלק מהניסיון להקטין את הפגיעה כולל ייצור פורמולות חדשות של מזון דגים, שמחליפות חלק מבשר הדג והשמן בחומרי גלם צמחיים, בניסיון להוריד את הצורך בתפיסת כמויות גדולות של דגי בר. למאמר המקורי [לחצו כאן](#)